

סימן כ"ב

פרטי דברים בעניני מילה

א. יזהר האדם ליקח מוהל אומן, ולא יקח מוהל בשביל אהבתו אם אינו אומן ומוחזק לכך¹. ולכן צריך האב להשתדל הרבה ולחפש מוהל שיהיה אומן שידו קלה, וכן המוהלים המגדלים תלמידים כדי ללמדם, יש להורות להם שלא יתנו הורמנא (רשיון למול) כל כך מהר, כי זה ענין של סכנת נפשות שאין זה דבר קל, כי כשהנשמה יוצאת שוב אינה חוזרת למקומה, וכפי שראינו במלאכת השחיטה שאף על פי שהוא שוחט עופות אין נותנים לו כתב אלא אם כן בודקים אותו יפה, ואף על פי שידוע היטב המלאכה והדינים, עם כל זה אם לא מקבל סמיכה מהשוחטים אין לו רשות לשחוט, ועל אחת כמה וכמה שצריך להקפיד בזה בענין מילה².

ב. כל סנדק הוא כמקטיר קטורת, ולכן נהגו שהאב לא מכבד בסנדקאות לאדם אחד עבור שני בניו, מפני שלגבי קטורת אמרו "חדשים לקטורת", שכהן שכבר הקטיר פעם קטורת לא היו נותנים לו להקטיר עוד³. ובצוואת ר' יהודה החסיד כתב שלא יעשה לחבירו סנדק לשני בניו אלא אם כן מת

-
- 1.** ס' חסידים סי' תתקע"ג, כף החיים יו"ד סי' קט"ז ס"ק קפ"ג, וכ' בס' חסידים שם: בשלשה דברים אלו הזהר: מלחזור אחר חיתון או אחר מלמד או אחר מוהל בשביל אהבת בני אדם.
  - 2.** מעם לועז פר' לך לך עמ' של"ב.
  - 3.** הרמ"א יו"ד סי' רס"ה סעי' י"א, ועי' בביאור הגר"א ס"ק מ"ז שהעיר על ד' הרמ"א שמעולם לא ראינו סנדק מתעשר. ועי' בשו"ת נו"ב קמא סי' פ"ו, ובשו"ת חת"ס חיו"ד סי' קנ"ח וסי' קנ"ט. ובשו"ת הליכות שבא חאו"ח סי' י' ד"ה ובדרך. ועי' בס' פניני רבנו הקהלות יעקב ח"א עמ' ק"ט, שכ' שפעם אחת שאלו את הגרי"י קניבסקי זצ"ל, איה עשירותו? שהרי כתוב שהסנדקאות מעשיר והיו לו הרבה מאוד פעמים סנדקאות, והשיב: הלא הם הספרים הרבים שהדפסתי...

אחד מהם⁴. ומכל מקום רשאי אדם להיות סנדק אצל אנשים שונים אפילו הרבה פעמים⁵. וכן רשאי אדם להיות סנדק אצל נכדיו משני בניו⁶.

ג. אם מלין שני ילדים מאדם אחד ביום אחד, יאמר אחר כך המלאך הגואל אותי וכו' משום עין הרע⁷.

ד. נוהגים שאין לוקחין אשה מעוברת להיות קוואטרי"ן, וגם אינה מסייעת כלל לשאת את התינוק לבית הכנסת⁸. ויש אומרים שאין להקפיד בזה אלא רק כשניכר שהיא מעוברת⁹.

ה. יש נשים שבולעות את ערלת התינוק לאחר הברית מילה ואומרות שזה סגולה להתעבר וכן ללדת ילדים זכרים, ודבר זה אסור מן הדין ויש למחות בהן¹⁰.

ו. יש שכתב בשם כמה צדיקים שאם מביאים בשר בסעודת ברית מילה, דבר זה סגולה שהבן יהיה תלמיד חכם¹¹.

השתתפות בסעודת מילה

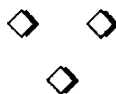
ז. אמרו רבותינו בתלמוד, שבעה מנוודים לשמים וכו', ויש אומרים אף מי שאינו מיסב בחבורה של מצוה¹². דהיינו בסעודת מילה¹³. ולכן כשקורא אבי הבן את קרוביו לסעודה, יזהר שלא יזמינם אלא יודיע להם את זמן

-
4. צוואת ר' יהודה החסיד אות י"ב.
  5. ש"ך סי' רס"ה ס"ק כ"ב, מרן החיד"א בשו"ב סי' רס"ה ס"ק ה', שו"ת דרכי דוד (להרה"ג ר' דוד אבן כליפה זצ"ל) חיר"ד סי' י"א.
  6. שו"ת יחיה דעת ח"ג סי' ע"ז.
  7. כף החיים יו"ד סי' קט"ז ס"ק קפ"ב בשם ס' זכירה.
  8. שמירת הגוף והנפש סי' קנ"ב סעי' א' בשם ס' ברית אבות.
  9. שם בשם מנחת אלעזר. ועי' לעיל סי' י"ט סעי' י'.
  10. עי' בהבית היהודי ח"ג סי' ו' סעי' י"א. וע"ע בשו"ת רחמי"ד רבים ו'להגר"ר נאהורי זצ"ל) סי' י"ב.
  11. שו"ת וישב משה (זארגער) ח"א סי' ל"א סוף ד"ה וראיתי. ועי' בשו"ת מהרש"ם ח"ט סי' פ"ז, אם יוצאים ידי חובת סעודת ברית מילה בבשר עוף.
  12. פסחים דף קי"ג ע"ב.
  13. תוס' שם ד"ה ואין, הרמ"א יו"ד סי' רס"ה סעי' י"ב.

הסעודה, וכן השמש לא יכריז שאבי הבן מזמין את הציבור, אלא שהוא מודיע להם את מקום וזמן הסעודה¹⁴. והחיוב ללכת לסעודה הוא דוקא כשנמצאים שם בני אדם מהוגנים, אבל אם יש שם בני אדם שאינם מהוגנים אינו צריך ללכת לשם¹⁵. (וראה בסעיף הבא).

ח. יש אומרים שבזמנינו אף על פי שיש בסעודה בני אדם מהוגנים, עם כל זה רבים נהגו שלא ללכת שם, מפני שבעל הבית מוכרח להזמין הרבה אנשים משורת דרך ארץ ואינו מקפיד שיבואו, ולפעמים נח לו יותר שלא יבואו כולם ולא הזמינם אלא מפני הכבוד. וטעם נוסף שלא הולכים, מפני שהחיוב ללכת הוא דוקא כשאין שם מנין בלעדו, אבל אם יש שם מנין אין להקפיד¹⁶. ומכל מקום אין להסתמך רק על טעם אחד בלבד, אלא בצירוף כל הטעמים יחד שמא ימצאו שם אנשים שאינם מהוגנים, ושמא יש שם מנין בלעדו, ושמא לא הוזמן אלא מפני הכבוד, יוכל למצוא טעם להתחמק מללכת לסעודת מצוה¹⁷. (וראה בסעיף הבא לענין תלמיד חכם).

ט. תלמיד חכם השקוד על לימודו שהוזמן לסעודת מצוה כגון סעודת מילה או סעודת נישואין של בת תלמיד חכם לתלמיד חכם, יכול הוא להמנע מללכת על מנת שישב ויעסוק בתורה, ומכל שכן אם כבר עוסק בתורה שאינו צריך להפסיק מלימודו בגלל סעודת מצוה. ומכל מקום הכל לפי הענין, שאם רואה שבהליכתו לשם יוכל לזכותם על ידי אמירת דברי תורה, וגם על ידי נוכחותו ימנעו מהוללות וליצנות, כדאי הדבר לבטל מלימודו, וזכות הרבים תלוי בו¹⁸.

-
- 14.** פתחי תשובה שם ס"ק י"ח.
15. הרמ"א שם. ועי' לעיל סי' י"ח סעי' י"ג והלאה לגבי סעודת נישואין.
16. ארחות יושר פ"כ, הו"ד בכף החיים סי' תר"מ ס"ק נ"ו. ועי' בשו"ת עשה לך רב ח"ז עמ' של"ח, שהסתמך על זה והתיר להמנע מללכת לסעודת מילה מחשש ביטול תורה.
17. שו"ת יביע אומר ח"ד חו"ד סי' י"ט אות ג'.
18. שו"ת יביע אומר ח"ד חו"ד סי' י"ט. ועי' בשו"ת ציץ אליעזר ח"ו סי' ג', ובשו"ת שבט הלוי ח"ד סי' קל"ד אות ד' וסי' קל"ה אות א', ובשו"ת באר שרים ח"א סי' ח' אות ה', שדנו אם מן הראוי לדחות ברית מילה בזמנה שחלה בשבת כשיש חשש שבעלי הברית מהמוזמנים יחללו שבת, וע"ע בשו"ת אגרות משה יו"ד סי' קנ"ו.

סימן כ"ג

קריאת שם לתינוק

א. יש להקפיד שלא לקרוא שם לתינוק על שם קרוב אחד שנהרג בגיל צעיר כיוון שהורע מזלו.¹

ב. אנשים וילדים שנהרגו בשואה, יש אומרים שאין להקפיד ולהמנע לקרוא את התינוק על שמם, כיון שאין לתלות שמזלם גרם את מיתתם, ולכן אין שום חשש לקרוא בשמם אלא אדרבה יש לקרוא על שמם לזכר עולם, ומכל מקום מהיות טוב עדיף להוסיף עוד שם לתינוק.²

ג. לכתחילה יש להקפיד לקרוא את הבן הראשון על שם אבי הבעל, והבן השני על שם אבי האשה, אלא אם כן מחל אבי הבעל על כבודו לטובת אבי האשה, שאז יקראו את הבן הראשון על שם אבי האשה.³ (ועיין בסעיף הבא).

ד. אם אבי הבעל בחיים ואבי האשה נפטר, ראוי יותר לקרוא שם הבן הראשון על שם אבי האשה להקים לו שם בישראל, וכן אם אבי הבעל

1. שו"ת אגרות משה יו"ד ח"ב סי' קכ"ב, וכ' שם שאם לא נהרג אלא מת על מטתו, לא ידוע באיזו שנים שייך להחשיב שהוא ריע מזליה, כיון שהשנים שנקצבו לאדם אולי אינם ענין קללה, אלא שלא ראה הקב"ה צורך שיהיה יותר בעוה"ז. והוסיף האגרות משה שאם ישנה השם במקצת אין בזה שום קפידא, או שיקראו לתינוק בשני שמות, דהינו שם נוסף על שם הקרוב. וע"ע בשו"ת ציץ אליעזר חי"א סי' נ"ו, ובשו"ת עשה לך רב ח"ז סי' ס"ט.

2. שו"ת שאילת יצחק מהדורא תנינא סי' קס"ג וסי' קס"ד, ועי' בשו"ת תשורת שי ח"א סי' ה', ובשו"ת משנה הלכות ח"ד סי' קנ"ב, שכ' שאין לקרוא לתינוק שם על שם מת שעדיין לא נקבר. וע"ע במשנה הלכות ח"י סי' רס"ג וסי' רס"ד.

3. שו"ת יביע אומר ח"ה חיו"ד סי' כ"א. ועי' בשו"ת אגרות משה יו"ד ח"ג סוף סימן ק"א אודות שם לתאומים.

מקפיד שלא יקרא שמו בחיים חיותו, יש לקרוא את שם הבן הראשון על שם אבי האשה אם רצונו בכך.⁴

ה. אין לקרוא לתינוק שם בשמות הלועזים והנכרים, וכבר אמרו חכמינו שבשכר שלא שינו ישראל את לשונם ומלבושיהם נגאלו אבותינו ממצרים. ואמרו במדרש (שיר השירים רבה פ"ד) שאבותינו במצרים לא שינו את שמם.⁵

ו. רשאי אדם לקרוא שם לבן הנולד לו כשם אות אחת מעשרים ושתיים אותיות של אלף בית, וכן רשאי לקרוא שם באות אחת מאותיות שם הוי-ה כגון יו"ד או וא"ו או ה"א, וכפי שמצינו במשנה באבות (ה, כג): "בן הא הא", וכן מצינו בתלמוד (תענית דף כ"ב ע"ב): "אמר רמי בר רב יוד", (ופירש רש"י חכם ששמו יוד), וכן שם יהודה יש בו כל אותיות השם.⁶

ז. יש אומרים שאין ראוי לקרוא לתינוק בשם אדם או נח, כיון שאין להעלות שם אלא מאברהם ואילך.⁷ ומכל מקום אין העולם נזהרים בזה וקוראים אדם ונח וכיוצא.⁸

ח. אין לקרוא לתינוק שם שהוא משונה קצת, כיון שיש חשש שהוא יתבייש בשם זה כשיגדל.⁹ (ורבים נכשלים בזה לצערנו, שקוראים לילדיהם בשם משונה מאד ללא טעם וריח, ובאים בטענה בלה ומתולאה שהוא שם מודרני...).

4. יביע אומר שם. ועי' בשו"ת צאן יוסף (להגר"י בן נאיים זצ"ל) סוף סימן קמ"א, שמה שקוראים שם לתינוק על שם סבו בעודו חי, אין זה חסרון כבוד, אלא אדרבה עושים זה לכבוד, להראות ששם זה חביב עליהם, ועוד שהזקן יראה שכבדוהו בחייו וקראו את שמו בחיים לזכר שלא ישכחוהו. וע"ע בשו"ת שער שמעון אחד ח"ה חאו"ח סי' מ"ד.

5. שו"ת מהר"ם שיק חיו"ד סי' קס"ט, הו"ד בשו"ת אבני ישפה ח"א סי' קצ"ו, שו"ת צאן יוסף סי' צ"א, וע"ע בס' טעמי המנהגים עמ' תקנ"ה, ובשו"ת מעיין חיים ח"א סי' י"ג, ובשו"ת דובר שלום ח"ג סי' ו'.

6. שו"ת תורה לשמה סי' ת"ב.

7. ברכ"י יו"ד סי' רס"ה ס"ק ו' בשם הרב המבי"ט ח"א סי' רע"ו.

8. ברכ"י שם. ועי' במש"כ בזה בשו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' תר"ה.

9. שו"ת רבבות אפרים ח"א סוף סימן ק"ט בשם החזון איש זצ"ל.

ט. ראוי ונכון לקרוא שם לתינוק על שם אדם צדיק וגדול בתורה, ומכל מקום אין לדחות בגלל זה לקרוא לתינוק על שם ההורים שהם כשרים אף על פי שיש צדיקים יותר מהם, וכל שכן כשההורים עצמם מבקשים מהבן לתת שם על שם הוריהם, שבודאי שאין לו לסרב להם ולעבור על מצות כיבוד אב ואם¹⁰. (וראה בסעיף הבא).

י. אף על פי שלכתחילה ראוי ונכון לקרוא שם לתינוק על שם אדם צדיק, ובודאי שאין לקרותו על שם אדם רשע, מכל מקום אם אביו מבקש ממנו לתת שם על שם אביו שהיה רשע, אין לו לסרב ולריב עם אביו עבור זה, אלא יכוין לשם אדם צדיק שנקרא גם כן בשם זה¹¹. או שיוסיף לו שם נוסף של אדם צדיק¹².

יא. המנהג שנהגו לקרוא שם לבן שנולד בשעת המילה ולא לפני כן, יש לו מקורות נאמנים ומבוססים¹³. ומכל מקום אם התינוק נולד פג וסובל ממחלה, רשאים לתת לו שם מיד בכדי שיוכלו להתפלל לרפואתו בשמו, ואין צורך להמתין עד המילה¹⁴.

10. שו"ת אז נדברו חי"ג סי' ע"ב. ועי' בצוואת ר"י החסיד אות י"ג ואות י"ד, שכ' שלא יקרא איש מזרעו יהודה או שמואל, וכן לא יקראו שם בניו אברהם יצחק יעקב ולא משה. וכ' על זה בשו"ת מנחת יצחק ח"ט סי' קל"ז, שרבים אינם נזהרים בזה, ומי שיודע ונזהר תע"ב, ומי שלא ידע ולא נזהר אין לחוש ח"ו ושומר פתאים ה', ומאן דלא קפיד לא קפדינן בהדיה. וע"ע בדמשק אליעזר בפירושו לצוואת ר"י החסיד שם, ובס' סגולות ישראל מערכת ש' אות צ"ד. ועי' למרן החיד"א בס' שם הגדולים אות א' ערך מר אברהם גאון, שכ' שלא מצינו בתנאים שבמשנה ובברייתא תנא ששמו אברהם, וגם שם יצחק אין בתנאים שבמשנה. וכ' עוד באות מ' ערך רב משה גאון, שלא היה שום תנא או אמורא שנקרא משה והוא פלא וסוד. ועי' במש"כ בזה בשו"ת להורות נתן ח"ט סי' ז', ובשו"ת משנה הלכות ח"ט סי' ש"ח.

11. שו"ת אז נדברו שם.

12. שו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' תר"ו, וכ' שם שאע"פ שהחזו"א לא שמיע ליה כל כך לקרוא לבן שני שמות, מ"מ בנידון שלפנינו נראה דנאה ויאה עביד. וע"ע בשו"ת משנה הלכות ח"י סי' רס"ה, שכ' שמצינו שני שמות לאדם אחד בזמן הגמ' והפוסקים. וראה עוד בשו"ת מהרש"ם ח"ח סי' ר"ח. ועי' בשו"ת אגרות משה יו"ד ח"ג סי' צ"ז, שדן אודות תינוק שקראו לו שם שלא בידיעת אביו.

13. שו"ת ציץ אליעזר ח"ח סי' נ"ד, שו"ת בצל החכמה ח"ו סי' י'. וע"ע בשו"ת דברי דוד (להרה"ג ר' דוד אבן כליפה זצ"ל) חיו"ד סי' י"ג.

14. שו"ת אז נדברו חי"ג סי' ע"ג.

קריאת שם לבת

יב. אין לקרוא לנקבה אחר שם של זכר שנפטר, כיון שיש חשש היזק לבת, וכן יש בזה ירידה לנשמת הזכר שנפטר¹⁵.

יג. יש נוהגים לקרוא שם לבת ביום קריאת התורה הקרוב ליום הלידה, או תוך שלשה ימים מהלידה. ויש נוהגים לקרוא בשבת הראשונה לחייה, וכל אחד יעשה כפי מנהג מקומו¹⁶.

קריאת שם לתינוק שמת

יד. תינוק שמת לפני שהגיע לברית מילה, מלין אותו על קברו, ונותנים לו שם לזכרון שירחמוהו מן השמים ויחיה בתחיית המתים¹⁷.

15. שו"ת ציץ אליעזר ח"ז סי' מ"ט פרק י"ג אות ב'.

16. עי' בס' טעמי המנהגים אות תתקכ"ט, שכ' ששמע בשם המהר"ש מבעלז שאמר שאם נולדה לאחד בת, אין לקרוא לה שם קודם חמשה ימים, ואם יום השלישי הוא בשבת קדש יכול לקרוא לה שם בשבת קדש. ועי' בשו"ת באר שרים ח"ג סי' ע"ז שכ' בשם בעל כוכב מיעקב סי' קנ"ט, שהעיד על עצמו שקבע שם לבתו ביום שנולדה שהיה יום שקרא בו בתורה. וע"ע בזה בשו"ת ציץ אליעזר ח"ח סי' נ"ד, ובשו"ת באר משה ח"ח סי' ל"ג, ובשו"ת בית אליהו סי' כ"ח, ובשו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' תר"ט, ובשו"ת רבבות אפרים ח"ד סי' מ"ד אות כ"ז.

17. שו"ע יו"ד סי' רס"ג סעי' ה'. ועי' בשו"ת אבני ישפה ח"א סי' קצ"ו ענף ה'.

סימן כ"ד

גידול התינוק והתפתחותו

א. סגולה לבנים צדיקים, שתהיה האשה זהירה במחשבתה בקדושה בעת הזיווג, ואז יהיה הולד קדוש¹.

ב. מסורת בידינו מפי זקנים שקיבלו מהקדמונים, כי איש אשר יקיים מצות פדיון בנו הבכור כדון, ויתן חמש סלעים לכהן בשמחה ויהיו לו לגמרי שלא יחזיר הכהן שום דבר בשום אופן, יהיה בטוח שהילד יחיה וינצל מפגעי חולי הילדים ויגדל ויהיה לאיש².

ג. הרואה תינוק צוחק באמצע השינה, יכה אותו באצבעו על החוטם. והוא הדין כשצוחק לבדו (מבלי שיצחיקו אותו) אפילו כשהוא ער, ובפרט בראש חודש³.

ד. נהגו שלא להניח לתינוק להביט במראה לפני ששיניו התחילו לצאת, כי אומרים שהשיניים לא יצאו בזמן והתינוק לא ידבר בזמנו, והנשים היו מקפידות במנהג מאד⁴.

1. סגולות ישראל מערכת ב' אות ל"ז. ועי' בדברי הגאון הצדיק כמוהר"ר יוסף עדס זצ"ל שהו"ד בס' "טהרת המשפחה" עמ' 312, בענין השפעת קדושה על נפש הולד.

2. מרן החיד"א במדבר קדמות מערכת פ', הו"ד בנתיבי עם סי' ש"ה סעי' ח', ועיי"ש שהביא מעשה נורא בימי הגר"ח פלאג'י בבכור שעברו רוב שנותיו וחלה חולי גדול ולאחר שפדאוהו כהוגן תיכף ומיד נתרפא, וראה עוד בכה"ח יו"ד סי' קט"ז ס"ק קל"ט.

3. מרן החיד"א בס' דבש לפי מערכת י' אות י"ח, הו"ד בשמירת הגוף והנפש סי' קמ"ט סעי' א', כיון שילדים שצוחקים כשהם ישנים, או שצוחקים לבדם אפילו בהקץ, סימן הוא שהפלוגנית משחקת וכו'. ועי' בס' אורות אליים עמ' קל"ז.

4. שו"ת באר משה ח"ח סי' ל"ו.

א"ת 1234567

ה. נהגו מאז ומקדם שלא לעבור על ילד קטן ולא לקפוץ עליו, ומי שהיה עובר או קופץ עליו, ביקשו ממנו שיעבור אחורה או יקפוץ אחורה היפך ממה שעשה בראשונה, כי אמרו שעל ידי זה שעוברים או קופצים על הילד, גורם שלא יגדל ככל הצורך⁵.

ו. בענין בכיית הילד יש לו תועלת בה, כפי מה שאמרו חכמי הרופאים, כי במוחי הילדים יש ליחה, כשהיא נשארת על ענינה מחדשת עליהם חידושים רעים, והבכי מתיך הליחה ההיא ממוחותיהם, וינצלו מרעות מאורעיה⁶.

ז. לא יפחיד את התינוק בדבר טמא כגון לומר: "חתול או כלב קח זה התינוק", כי ברית כרותה לשפתיים, והקליפות אשר להם שמות הטומאה ההם מצויים, ויש חשש היזק לתינוק בעולם הזה, וגם פוגם נשמתו לעולם הבא, ועל כן שומר נפשו ירחק מהם⁷. ואפילו במינים טהורים יש להקפיד כי ברית כרותה לשפתיים⁸.

ח. לא יאיים על התינוק שיכהו לאחר זמן, אלא אם רואהו עושה מעשה רע יכהו מיד או ישתוק לגמרי. ומעשה בתינוק שברח מבית הספר, והפחידו אביו שיכהו, הלך התינוק והמית את עצמו⁹.

ט. ראוי להלביש טלית קטן לילד משיוודע לדבר, ולפחות משהגיע לגיל שלש שנים¹⁰. והאיש הנלבב ומשכיל וחפץ בטובת בנו ושמירת בריאותו, עליו

5. שו"ת באר משה שם אות ב'. וכ' בבאר משה שם, שנהגו לקשור חוט שני אדום על התינוק או על מטתו וכיוצא מפני עין הרע, וכ' שמנהגים אלו וכן המנהג שלא עוברים על ילד קטן הם בכלל מנהג נשים זקנות שעליהם כתב הרשב"א שאל יזלזלו בדבריהם ובמנהגיהם, כי בודאי יסודותם בהררי קודש גם אם נעלם הטעם ממנו.

6. חובת הלבבות שער הבחינה פ"ה.

7. כף החיים יו"ד סי' קט"ז ס"ק ק"ג בשם השל"ה, שו"ת באר משה ח"ח סי' צ"ז. וכ' מרן החיד"א בצפורן שמיר אות קפ"ט, שנחשב כנותן רשות לבוא לקחת את התינוק, וסיים: "ושמעתי מאדם גדול מעשה נורא בזה".

8. כף החיים שם בשם שמירת הנפש.

9. מסכת שמחות פ"ב ה"ו, כף החיים סי' קט"ז ס"ק קפ"ה.

10. שערי תשובה סי' י"ז ס"ק ח', וכ' שם והסימן: "כי האדם עץ השדה" — כמו שיש לעץ ג' שנים ערלה. ועי' בשו"ת שבט הלוי ח"ח סי' קס"ג שאלה ד', שכ' שאף ל' האר"י שיש לישון עם הטלית קטן בלילה, מ"מ בקטנים בגיל שלש ומעלה שלפעמים אינם יכולים לעצור עצמם בלילה בענין נקיות, אולי אין מנהג וחינוך.

להזדרז בכל מיני זירוזין להשתדל לקנות לבנו טלית קטן ולשמור עליו שיהיה מלובש בו בכל העשרים וארבע שעות של היום והלילה, כי רבו מאד מעלות הטובות ללובש ציצית וגם הוא מגין מהמזיקים, וזוכה על ידי מצות ציצית לזכור את כל התרי"ג מצוות, וזוכה גם לראות פני שכינה¹¹.

י. יש תינוק שהולך ברגליו לאחר שמונה חודשים מהלידה, ויש תינוק שאינו הולך אלא עד אחר עשרים וארבעה חודשים, ולכל זה יש טעם על פי הסוד, ולכן אם יראה אדם שהתינוק איחר ללכת ועוד לא עברו עשרים וארבעה חודשים, אל ידאג על זה כיון שיש טעם בזה¹².

הכנסת הבן לתלמוד תורה

יא. אמרו רבותינו בתלמוד שבעה מנודים לשמים, ואחד מהם מי שיש לו בנים ואין מגדלם לתלמוד תורה¹³. ואמרו בזוהר הקדוש, שיש ממונים בשמים להכריז ולנדות למי שחייב נידוי, ועד אשר ישוב הוא מנודה ואין תפלתו נשמעת, וכל צבא מרום מקללים אותו¹⁴.

יב. כשמביאים את התינוק בפעם הראשונה לרבו ללמוד תורה, ישכים האב ויוליכו בידו לשם ללמוד תורה, ויודה ויהלל להשם יתברך שזכה להכניס בנו תחת כנפי השכינה. וחובה על האב והאם לרחצו ולהלבישו מלבוש יפה, ויסתירו אביו תחת בגדו שלא יסתכל בדבר טמא¹⁵.

יג. ראוי לאב ולאם להתענות באותו יום שבנס הולך בפעם הראשונה לתלמוד תורה, ויתפללו להשם יתברך שיצליח בלימודו ויהיה ירא שמים,

11. שו"ת ישכיל עבדי ח"ח השמטות או"ח סי' כ"ד. ועי' בשו"ת יצחק ירנן ח"א חאו"ח סי' י"ד, ובשו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' כ"ח ד"ה ומעולם, ובשו"ת אדרת תפארת (להרה"ג ר' אברהם דורי שליט"א) סי' ב'. ועי' בשו"ת מהרש"ם ח"ח סי' י"א, אודות שינה עם טלית קטן.

12. בן איש חי ש"ב פר' אמור סוף סעיף י"ג.

13. פסחים דף קי"ג ע"ב.

14. יעלזו חסידים עמ' נ"ח.

15. עי' בס' "חינוך הבנים" עמ' 47 והלאה.

ויחזור אחר מצוות ומעשים טובים, ויקר בעיני הקדוש ברוך הוא היום שבו מביאים הילד לראשונה לתלמוד תורה כיום שעמדו בו ישראל בהר סיני¹⁶.

הערות

סגולות לבנים טובים וצדיקים

יד. מי שאוהב תלמידי חכמים, יהיו לו בנים תלמידי חכמים, והמכבד תלמידי חכמים, יהיו לו חתנים תלמידי חכמים¹⁷.

הערות

טו. כל המבדיל על היין במוצאי שבתות, יהיו לו בנים שראויים להוראה¹⁸.

טז. כל פרנס המטיל אימה יתירה על הציבור שלא לשם שמים, אינו רואה בן תלמיד חכם¹⁹.

יז. מי שיש לו צער גידול בנים יקרא בכל יום פרשת מעשה בראשית²⁰.

יח. הסגולה הטובה והבטוחה ביותר לזכות לבנים תלמידי חכמים ולרוות מהם נחת — לחנכם בתלמודי תורה ובישיבות הקדושות, כיון שהתורה מעדנת את האדם, ומנחה אותו בדרך טובה וישרה²¹.

16. עי' בחינוך הבנים שם, ובשו"ת דברי משה ולהגר"מ הלברשטאם שליט"א (ח"א סי' ע"ב וסי' ע"ג).

17. שבת דף כ"ג ע"ב, ועי' הגהות הגר"א שם.

18. שבועות דף י"ח ע"ב.

19. ראש השנה דף י"ז ע"א.

20. סגולות ישראל מערכת ב' אות ל"ז.

21. עי' בס' "חינוך הבנים" פרק ט' והלאה.